

A kereskedelem a BÖV-ön

Az egy hónap múlva nyíló Budapesti Őszi Vásárnak — a Belkereskedelmi Minisztérium illetékes főosztályának tájékoztatása szerint — az ipari vállalatok is nagy fontosságot tulajdonítanak, felismerve, hogy a belföld termékek kiállításával és árusításával igyekeznek kiemelni a hazai közönség elismerését. Ezt igazolja, hogy a tavalyinál több a kiállítók száma, s már most, az előkészületek idején megfelelőbb a kapcsolat az ipar és a kereskedelem között.

A kereskedelem vállalatai a BÖV-ön egyaránt a második felévi meg jobb ellátás érdekében elsősorban azonnali, vagy rövid határidőre vállalt üzemeltetési törekednek, másrészt a jövő évi árukat szeretnék kiválasztani, előre „löketni”.

A BÖV igen fontos célja, hogy azok a bemutatott új termékek, amelyeket sorozatban gyártanak, a helyszínen kaphatók legyenek. Ez tavaly nem a legjobban sikerült. Az idén jobban megszervezik az árusítást, több bolt, kereskedelmi vállalat vesz részt a vásáron, önállóan és a termelők pavilonjaiban összesen ötezer négyzetméteres nagy üzletében több kiállító gyártmányait, főleg ruházati termékeket, vas- és műszaki árukat, tartós fogyasztási cikkeket árusít.

A háztartási vegyiárukról

Bővülő választék, de...

Nem túlzás, két évvel ezelőtt még feleannyi háztartási vegyi cikkből sem válogathattunk. Azóta — ebben nagy szerepe van az új gazdasági mechanizmusnak — nagyot változott a helyzet. Számos, hazánkban eddig teljesen ismeretlen, de célszerű vegyi cikk, sokféle mosó-, bútor- és padló-ápoló szer került a pultokra. Olyannyira, hogy belőlük a háziasszony a megfelelő tájékoztatás nélkül már aligha tudja kiválasztani céljaihoz a legmegfelelőbbet.

Fontossági sorrendet tartva, először vizsgáljuk meg a mosószereket.

Négy gyár

Jelenleg hazánkban négy vállalat: a Tiszamenti Vegyiművek, a Növényolajipari és Mosószergyártó Országos Vállalat, az Egyesült Vegyiművek és a Háztartásvegyiipari Vállalat foglalkozik mosó-, illetve mosogatószerrel készítésével. Termékeik közül körülbelül 40–50féle szert hoznak forgalomba a háztartási boltok. Rögtön meg kell jegyezni, hogy e négy gyár között jótékony verseny indult a vevőkért. Ennek a versenynek köszönhető, hogy az idén szinte európai színvonalú mosó-, illetve mosogatószerrel hozták forgalomba. A Tisza-

menti Vegyiművek „Tomi” mosószer-családjába több változatban pamut, len, vászon, gyapjú, műszál és selem mosására alkalmas. Legkésőbb az „Extra” elnevezésű mosószer jelent meg, amely talán a legkitűnőbb valamennyi „Tomi” mosópor között. Az új technológiával gyártott mosóporok tulajdonképpen már — nem porok, hanem granulált szemcsészerűek, így jobban oldódnak, nem tapadnak össze. Szinte felsorolni sem lehet valamennyi mosószer, de említett érdemel az Egyesült Vegyiművek „Ultrara”-családjába, a Kozmetikai és Háztartásvegyiipari Vállalat „Gém” és „Komfort” mosószeri, valamint a kiváló minőségű Super Mos-6. A Növényolajipari és Mosószergyártó Országos Vállalat termékei közül a legkedveltebb az „Optima” és a „Luna 68”. Ezeknek azonban van némi hátránya, mert aránylag magas hőmérsékletű, 70 fokos vízben fejtenek ki jó tisztító hatást. Figyelmet érdemel az elmúlt hónapban megjelent „Biopon”, amely biológiai enzimet tartalmaz, s mindenféle szerves összetételű szennyeződést, tehát zsírfoltot, gyümölcslejt, vaj- és növényolajflekkeket stb. is „kivesz” a ruhából.

Kétségtelen, hogy az új magyar mosószer árban,

minőségben kedvezőek a külföldi mosóporokhoz képest. Különösen az új, korszerű technológiával készített termékek mellett érdemes volna a nagykereskedelmek megmondolni, hogy megéri-e a méregdrága külföldi szereket importálni.

Hiánycikk a fehérítő

Úgy tűnik, a „Hipó-csata” újabb fordulatához érkezett. Egyidőre eltűnt az üzletekből az olcsó üveges Hipó, és helyette félliteres, műanyag csomagolásban forgalomba hoztak egy újfajta, tömönyebb, de jóval drágább Hipó-vegyletet. Nemrég az újságok is megírták, hogy Dunántúlon több mint 3 forintért kívánta forgalomba hozni egy kisüzem az általa készített Hipót... Hasonló a helyzet a sok háziasszony által kedvelt VIM-mel, amely szintén „tűnőcskét” játszik — viszont megjelent a nálánál korszerűbb „Superdol”, ami viszont összehasonlíthatatlanul drágább elődjénél. Aki figyelmesen szemléli a boltok kirakatát, észreveszi, hogy több háztartási vegyi cikk, a bútorápoló, a padlófény szintén drágult. Ez érthető, hiszen az ipar korszerűsítésének tulajdonképpen az lenne a célja, hogy a fejlettebb, hatékonyabb termékeket legalábbis hasonló áron, vagy olcsóbban készítse, mint az elavult termékeket.

A helyzetet azonban a hiánycikkek is bonyolítják. A már említett Hipó mellett szinte alig lehet vásárolni másfajta korszerű optikai fehérítőt, kevés a háztartási fertőtlenítőszer stb.

Korszerűtlen csomagolás

A tulajdonképpen hízogó képet legjobban az európai színvonalhoz legalább tíz esztendővel elmaradott csomagolástechnika rontja le. Sok mosópornak egyszerűen primitív doboza van, a szemcsés mosópor szóródik, a vevő sohasem kapja meg a teljes súlyú csomagot.

Fehér hollónak számít a célszerű adagoló szerkezzel ellátott mosó- vagy tisztítószeres flakon; a zárókupakok nem zárnak, a betöltött vegyi anyag kiszárad, kocsonyásodik, folyik. Eltekintve a reklám lehetőségétől, sok háztartási szerte a minimális használati utasítást is elfelejtik rányomtatni, ez mind-mind csökkenti a jó hatásfokú használhatóságot.

Matkó István

Felelősség — másokért

A másokért érzett felelősség — ez az, aminek szocialista társadalmunkban sok szép, minden eddig felülmúlható lehetősége nyílik. Mégis sok a beváltatlanság: önzések, könnyelműségek, vétkes megdondolatlanságok, emberi gyöngeségek, és emberi ostobaságok veszélyeztetik mások testi vagy lelki épségét. A lelki nemesség és a rongyember-magatartás példái ezért kuszálódnak össze tapasztalatainkban. Találkozni olyan esetekkel, amelyek a jóérzésű dolgozókat bosszantják, sőt felháborítják. De felvetődik a kérdés: vajon nevelődnek-e ezen a felháborodáson, jó tanulságot vonnak-e le, adnak-e tovább a megbotránkozottak. Sajnos ép erkölcsi érzékű emberek is elbizonytalanodnak esetenként, hat rájuk a felelőtlenül egoista szemlélet: Nem egyszer hallani ilyen megnyilatkozást is: „hát nem neki van igaza? nem »lelkizik« semmin, nem törődik senkivel, csak a maga érdekét nézi.”

Nos, éppen ezért érdemes, sőt szükséges a — maradjunk az ő szóhasználatuknál — „lelkizés” védelmében szót emelni. Mert ebben az értelemben a „lelkizés” felmelegítése a másokhoz — nem közelálló, esetleg idegen emberekhez — való érzelmi viszonyulást kérdőjelezi meg. S egyben kétségbe is vonja. Hisz a konzekvencia nem egyszer így alakul: nincs szükség a másokkal való törődésre nincs szükség semmiféle másokért-lelkiesedésre, másokkal való együtt-aggódásra, s pláne nincs szükség mások óvására, segítségére. Mindenki boldoguljon, ahogyan bír, vallják hol fellengzősen, hol cinikusan.

Ellentmondásra ingerlő megállapítások. S azért kell elsősorban vitázni velük, mert fedezéket nyújtanak, felmentést adnak a felelőtlenség rútkinövéseinek, alattomos hajtasainak. Ami az érzelmi szálak, a lélektől-lélekgig ívelő kapcsolatok közül legelőbbrevaló: az az ember tisztelete. Hogy a másikban is önmagát, a maga embervoltát tudja becsülni, tisztelni. S hogy ebben már kimutatható az érzelmi töltés? Netán: hogy ez már „lelkizés” jelent? Végére is élő, érző, hús-vér emberekről van szó, ne is legyen jellemző a gépszerű, rideg, bürokratikus viszonyulás. Elég baj, hogy helyenként mégis az.

Szinte hallom az ellentétet: jó-jó, de miért tereljük el a figyelmet az igazán felelőtlenekről a körülöttük élőkre? Természetesen ezt senki sem akarja. Sőt fokozni kívánjuk a figyelem éberségét. De ki is kell terjesztünk!

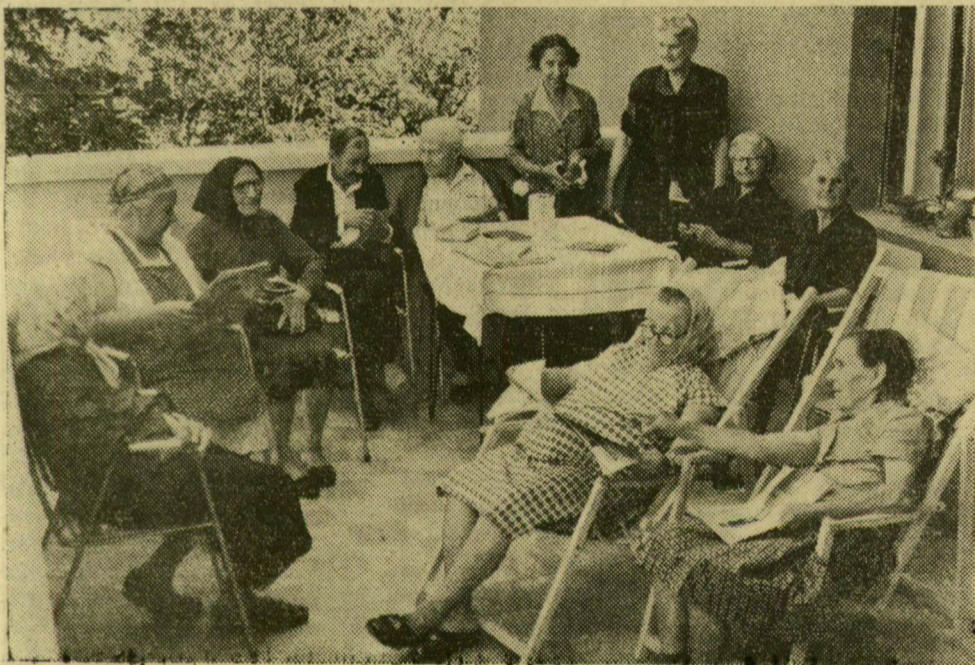
Minden ember személyében felelős a tetteiért. De nemcsak ő felelős. Érte is felelősek. S ő sem csak magáért felelős; ő is felelősséget kell, hogy érezzen másokért. A felelősség kérdése tehát, bármennyire egyéni, személyre szabott is, végsősoron — hatásában, következményeiben — a legközösségből kérdése egyike. Kollektív ügy a maga személyes vonatkozásaival együtt.

Ezért kiáltunk a felelőtlenség láttán. Akár arról van szó, hogy ittas vezető garázdálkodik a közutakon, akár arról, hogy egy üzemben drágának tartják a munkásvédelmi készültséget, hogy hajlamok kifejejten az új beruházásokból. De a hibás termékekben, a sok ezer hibával átadott épületekben, az összetoredezett autószertrákban éppúgy meglátjuk a felelőtlenséget. Önzésből, az egyéni érdek abszolútizálásából fakad majdnem mindig, ezért kell a kollektíva sérelmének tekinteni: Az ember tiszteletét számonkérni azoktól, akik csak önmagukban látják a tisztelivalót, senki másban nem akarják észrevenni. A hivatali kötelességen túl különösen nem. Ott nincsenek is szigorú szabályok a felelősségvállalásra. Az erkölcsi kódex csak a gondolatokban íródott meg meg, ahány ember, annyiféleképpen. Van, akinek szeme elől elmosódnak az íratlan törvények (de hiszen írott regulák — a legtudottabbak is hánször elmosódtak már!). Fehér foltok támadnak az íratlan kódexen, amiket ki kell törölni.

Úgy, hogy más meg ennek arányában jobban szívébe — agyába vési az etikai elveket? Peldákon láthatjuk, hogy ez is ellensúlyoz, kilendíti a közöny állásából a mérleget. Hány és hány ember — példamutató, áldozatkész kommunisták, szocialista brigádtagok, lelkes fiatalok, s léleken-fiatal nyugdíjasok — vált és válik nálunk a szocialista emberség önkéntesévé, agitátorává. Nem hivatalból, hanem meggyőződésüktől vezérelve — milyen szépen mondja a költő: „az én vezérem bensőmből vezérel.” Vállalták a felelősséget másokért, mert gondjukat, bajukat, törekvéseiket szívük szertintinek, magukénak érezték. Az a nemes egyszerűség, ahogy például egy-egy konzervgyári szocialista brigád „családtagjái” fogad kiválóan dolgozókat, mert úgy érzik: szüksége van családiás légkörre — meggyőző érv a szocialista tulajdonságok kiterjesztése mellett. Eppen ezt a kiterjedést sürgetjük itt és most, azt is hozzátéve, nem korrekt a munkamegosztás a felelősségvállalásban, amíg van, aki csak vállal, s akad, aki csak hárít.

Simai Mihály

Család nélküli öregek

Somogyi Károlyné felvétele

Pihenő a teraszon ebéd után

Az Úttörő tér 8. számú ház két szegedi városrészt, Móraváros és Alsóváros öregeinek otthona. A szó valódi értelmében hazajárnak ide a magukra maradt öregek, akikről messzemenően gondoskodik a III. kerületi tanács. Az épület kialakítása, a szobák korszerű, kényelmes berendezése a társalgótól az ebédlőig több mint egymillió forintba került. Ebből 750 ezer forintot vállalt magára a kerületi tanács, a többit a társadalmi összefogás eredményezte. Az ecsetgyár, a Szegedi Építőipari Vállalat, a vasöntőde, a kábelgyár, az Alföldi Bútorgyár dolgozó társadalmi munkájukkal siettek létrehozni az öregek otthonát. Naponta 35–40 idős néni és bácsi találja meg itt kedves szórakozását. Itt kapnak minden délelőni ebédet, általában háromfogásos ételt. Ebéd után elaludoznak, beszélgetnek, sakkoznak, kártyáznak, újságot olvasnak vagy a kiskönyvtár könyveit olvasgatják.

A magukra maradtak, a családi gondozásban nem részesülők mellett ide járnak azok a nyugdíjasok is, akikről gondoskodik ugyan a család, de a maguk szórakozását csak itt találják meg, a velük egy idősök

között. Mert ezek a kedves öregek nem járnak el a vendéglőbe, egyedül se szeretnek moziba menni, inkább itt nézik meg este a tévé műsorát. Ha pedig magyar nótákat sugároz a rádió, televízió, szinte egymást hívogatják a közös szórakozásra.

Többségükben közegélységek látogatják az otthonot. Benkő Julianna 58 éves Cserepes sori lakos is a napi vendégek közé tartozik. Hiszen mit is csinálna oda-haza? Egyszál maga maradt, testvérei rég elmentek otthonról.

Amikor vele beszélgettem, nem győzte dicsérni a társadalmi gondoskodást, hogy öreg napjaira mégsem maradt egyedül. Siet is viszonzni, meghálálni valamint a gondoskodásért. Mire a többi öreg belátogat, addigra megöntözi a kertet, felsóprja az udvart, a ház elejét. Nem kéri ezt tőle senki, de ő nem tud meglenni a hasznos munka nélkül.

Sebők József Petőfi Sándor sugárúti lakos feleségével együtt napi vendége és kosztosa az otthonnak. Szintén közegélységek. Sebők bácsi favágó volt. Mint alkalmi munkás, sehol nem jelentették be a társadalmi biztosításba, így hát nem il-

letti meg nyugdíj, pedig egész életén át dolgozott. A tanácstól minden hónapban pontosan megkapják pénzbeli ellátmányukat, s évente a tüzelőt is. Gyerekek nincs, ketten vannak, szépen megöregedtek egymás mellett. Sebők bácsi iskolába nem járt, nem ért a betűvetéshez. A felesége olvasgat fel neki az újságból ebéd után.

A III. kerületben sincs egyetlen öreg sem, akiről magára-maradottságában ne gondoskodnának intézményesen. A betegeknek minden délelőni hazahordják az ebédet. Pócsik Mihályné területi gondozónő időről időre benyit az ilyen öregekhez is. Bevásárol nekik a boltban, rendbe teszi a lakást, s bedobja a levelet a postaládába, amit az öreg, reszkető kezek írtak a vidéken lakó fiúnak, lányának.

A napló szerint az otthon öregei elutaztak Gyulára is a gondozónő kíséretében, ugyanígy Gyopárosra. Megnézték a cirkusz műsorát, voltak színházban, s a szabadtéri játékok több előadásán is. Hát így telnek napjaik. Hétköznapjukat ünnepek, örömeik is tarkítják. Az otthon légköre igazán családiás, s ezt maguk alakították ki — mindannyiuk örömeire.

L. F.

Új betongyár

A Mélyépítő Vállalat csupán néhány hétrel ezelőtt avatta fel új létesítményét, az északpesti betongyárat, s máris újabb jelentős beruházás megvalósítására készül. Közvetlenül az új ipartelep mellett betoncsőgyárat létesít. Az építkezés a jövő hónapban megkezdődik. Az országban ez az új üzem lesz az első, amely nagy átmérőjű — 1000, 1250, 1500 milliméteres — beton csatornacöveket gyárt, s ezzel megteremtí a budapesti és vidéki főgyűjtő csatornák korszerű építésének nagyipari bázisát.

SZOMBAT, 1969. AUGUSZTUS 9.

Dohányhír

Országos dohánytermesztési tanácskozást rendeztek pénteken Nyíregyházán. Dohánytermeléssel és feldolgozással foglalkozó mezőgazdasági és ipari nagyüzemek vezető szakemberei gyakorlati bemutatókkal egybekötött tapasztalatcserén vitatták meg a fontos ipari növény termesztésének legjobb módszereit. (MTI)